

Společná mezinárodní komise pro teologický dialog mezi Římskokatolickou církví a Pravoslavnou církví

13. plenární zasedání, Ammán, Jordánsko, 15. – 23. září 2014 /KOMUNIKÉ/

Třinácté setkání Společné mezinárodní komise pro teologický dialog mezi Římskokatolickou církví a Pravoslavnou církví se konalo mezi 15. a 23. zářím 2014 v jordánském Ammánu, ve městě s dlouhou historií, spjatou s kořeny křesťanství. Velkodušným hostitelem setkání byl Jeho Blaženost Teofil III, patriarcha jeruzalémský.

Přítomných bylo 23 katolických členů, několik se nemohlo setkání zúčastnit. Zastoupeny byly všechny pravoslavné církve kromě Bulharského patriarchátu, konkrétně Ekumenický patriarchát, Alexandrijský patriarchát, Antiochijský patriarchát, Jeruzalémský patriarchát, Moskevský patriarchát, Srbský patriarchát, Rumunský patriarchát, Gruzínský patriarchát, Kyperská církev, Řecká církev, Polská církev, Albánská církev a Církev v českých zemích a na Slovensku. (Naši místní církve zastupovali michalovsko-košický arcibiskup Jiří R. Stránský a archim. ThDr. Marek Krupica, ThD. /pozn. překladatele/)

Komise pracovala pod vedením svých dvou spolupředsedů, kardinála Kurta Kocha a metropolity Jana z Pergamonu, jimž asistovali dva spolusekretáři, metropolita Gennadios ze Sassimy (Ekumenický patriarchát) a Mons. Andrea Palmieri (Papežská rada pro napomáhání křesťanské jednotě).

Během úvodního plenárního zasedání, které se konalo ve středu 17. září v al-Makhtas, na místě křtu Ježíše Krista, byli členové komise vřele přivítáni hostitelem, Jeho Blažeností patriarchou Teofilem III, který zdůraznil, že „nemůže existovat žádný skutečný dialog bez přítomnosti a inspirace Ducha svatého, protože právě Duch svatý nás uvádí do plnosti pravdy (viz Jan 3, 16).“

Ve své odpovědi oba spolupředsedové poděkovali za pohostinství, které členům komise nabídl Jeruzalémský patriarchát, dále poukázali na složitou situaci na Blízkém východě a na význam skutečnosti, že se toto setkání koná právě v jordánském Ammánu.

V sobotu 20. září katoličtí členové komise slavili ve farnosti Naší Paní z Nazaretu Eucharistii, jejímž hlavním celebrantem byl kardinál Kurt Koch. Ten ve své homilii poznamenal, že „křesťané již jsou mnohými způsoby sjednoceni, a to především v mučednictví našich bratří a sester, patřících do různých církví a církevních společenství.“ Po bohoslužbě byla podávána apoštolským nunciem v Jordánsku a Iráku, arcibiskupem Giorgiem Linguou, slavnostní večeře.



V neděli 21. září konali pravoslavní členové komise Božskou Liturgii v katedrále Uvedení Páně do chrámu, která náleží Jeruzalémskému patriarchátu. Hlavním celebrantem byl metropolita Chrysostomos z Messinie, bohoslužby se zúčastnili i katoličtí členové komise. Místní biskup metropolita Benedikt z Filadelfie (Jeruzalémský patriarchát) pak odevzdal své „srdečné přivítání členům komise, kteří se účastní Božské Liturgie v tomto historickém chrámu“ a všechny přítomné požádal „o modlitbu za pokojnou koexistenci všech křesťanů a dalších náboženských společenství v tomto strádajícím regionu.“ Odpoledne členové komise navštívili tzv. Chrám Mapy a horu Nebo.

V pondělí 22. září se odpoledního plenárního zasedání zúčastnili Jeho Blaženost patriarcha Teofil III a Jeho královská Výsost princ Ghazi bin Muhammad. Princ Ghazi odevzdal všem přítomným pozdravy Jeho Veličenstva krále Abdalláha II. bin al-Husajna Jordánského a vyjádřil svůj osobní zájem o rozvoj dialogu. Zdůraznil také, že žádný duchovní, intelektuální nebo teologický dialog nemůže být přerušen krizí. Připomenul nedávnou návštěvu Jeho Svatosti papeže Františka a vyjádřil přání, aby se Společná komise opět sešla v blízké budoucnosti v Jordánsku. Princ také pozval Jeho Svatost Ekumenického patriarchu Bartoloměje k návštěvě Jordánska. Jeho Blaženost patriarcha

Teofil spolu s oběma spolupředsedy vyjádřili svoji vděčnost Jeho královské Výsosti princí Ghazimu bin Muhammadovi za pomoc s organizací celého setkání. Později večer byla jménem patriarchy Teofila III podávána členům komise oficiální večeře na rozloučenou.

Během prvního dne setkání se římskokatoličtí a pravoslavní členové komise sešli, jak je zvykem, k odděleným jednáním za účelem koordinace společné práce. Pravoslavní mimo jiné hovořili o návrhu textu, připraveného na pokyn 12. plenárního zasedání komise ve Vídni koordináčním výborem v Paříži v r. 2012. Tématem předkládaného textu byla „synodalita a primát“. Katolíci se rovněž zamýšleli nad předkládaným návrhem textu ve snaze zlepšit jeho formulace a zareagovat na některé metodologické nedostatky.

Jelikož se nad předkládaným textem vznášelo mnoho nejasností, komise se rozhodla vypracovat nový text, který byl následně do detailu prodiskutován a opraven. Komise rozhodla, aby byl tento nový text předložen k diskusi na příštím setkání koordináční komise za účelem jeho dalšího prohloubení a rozšíření s tím, že se k němu vyjádří následující plénium Společné komise.

Členové komise, shromáždění poblíž posvátných míst spjatých se křtem Ježíše Krista, pozdvihli svůj hlas, aby vyjádřili své hluboké znepokojení

nad tím, že křesťané a příslušníci dalších náboženských tradic celého (blízkovýchodního) regionu jsou soustavně pronásledováni, vyháněni ze svých domovů a vražděni. Členové komise s nimi všemi vyjadřují svoji solidaritu a zároveň zcela odmítají tvrzení, že takové strašlivé zločiny mohou být ospravedlňovány ve jménu Boha nebo náboženství. Ve svých modlitbách (členové komise) pamatovali na všechny tyto (trpící) bratry a sestry a vyjádřili upřímnou vděčnost všem těm, kteří se snaží pomoci miliónům uprchlíků a vyhnanců. Zvláště pak poděkovali Jeho Veličenstvu králi Abdalláhovi II. bin al-Husajnovi Jordánskému za to, že se tomuto úkolu tak příkladně věnuje. Modlili se také za všechny náboženské vůdce regionu, aby pokračovali v pomoci svým lidem a udržovali naživu touhu (uprchlíků a vyhnanců) vrátit se zpět do svých zemí a domovů, které byly v nedávné době okupovány a často i znesvěceny. Komise snažně žádá mezinárodní světové společenství, aby vážně naslouchalo těmto (náboženským) vůdcům ve sna-



Arcibiskup Jiří Stránský
a archimandrita Marek Krupica.

ze zasáhnout a najít co nejúčinnější způsob ochrany všech, kdo jsou pronásledováni, aby tak byla zajištěna další životaschopná přítomnost křesťanství na Blízkém východě. Členové komise rovněž opět apelují, aby byli osvobozeni alepští metropolitě Mar Gregorios Yohanna Ibrahim a Boulos Yazigi, kněží, řeholníci a vůbec všichni, kdo byli uneseni. Kéž Bůh zkrátí tyto těžké časy a daruje

Velmistr u Svatého Otce



Patriarcha a velmistr
v hovorně Domova
sv. Marty

Král Juan Carlos pozdravil lazariány

Při příležitosti své abdikace zaslal španělský král Juan Carlos našemu velmistrovi dopis, jehož obsah uvádíme:

Drahý Carlosi,

Velmi jsem ocenil velkorysá slova lásky, které jsi mi svým jménem i jménem Vojenského a špitálního řádu sv. Lazara Jeruzalémského zaslal v dopise dne 2. července. V očekávání, že Tě budu moci v nepříliš vzdálené budoucnosti pozdravit osobně, využívám této příležitosti, abych předal Tvým prostřednictvím mé láskyplné pozdravy všem členům Řádu.

Srdečně Tvůj

Juan Carlos.



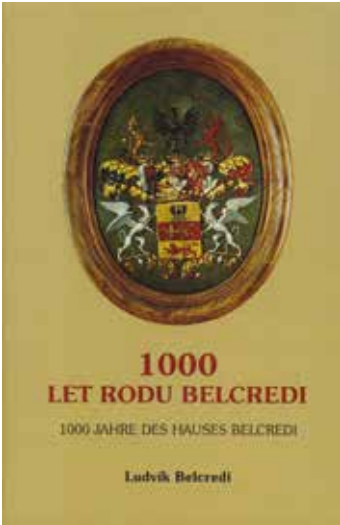
pokoj, spravedlnost a smíření celému regionu! Ve snaze zdůraznit pocit sounáležitosti se strádajícími navštívili oba spolupředsedové, doprovázeni dalšími členy komise, v sobotu 20. září centrum pro uprchlíky v Ammánu, kde se mohli na vlastní oči přesvědčit o akutních potřebách uprchlíků a naslouchat děsivým příběhům, které doprovázejí jejich tragickou situaci. Setkání Společné komise se neslo v duchu přátelství, důvěry a spolupráce. Členové si váží štědré pohostinnosti přijímající (jeruzalémské) církve a svěřují další rozvoj dialogu do modliteb věřících. Ammán, Jordánsko, 22. září 2014

Poznámka redakce:

Pro náš Řád je ctí, že se tohoto zasedání zúčastnili dva naši řádoví kaplani: Jeho Vysokopreosvácenost Jiří R. Stránský, SchLJ, a archimandrita ThDr. Marek Martin Krupica, ThD, SchLJ. Komuniké uveřejňujeme v plném znění v překladu arcibiskupa J. Stránského.

Velmistr našeho řádu J. E. Don Carlos Gereda y Borbon, markýz z Almazánu, vykonal pracovní návštěvu našeho duchovního protektora Jeho Blaženosti Řehoře III. Lahama při příležitosti jeho pobytu ve Vatikánu na mimořádné biskupské synodě. Setkání se uskutečnilo v Domově sv. Marty, kde náš patriarcha po dobu synodu bydlel. V Domově sv. Marty má svůj pokoj i Svatý Otec, a tak došlo k neformálnímu setkání, při němž duchovní protektor a velmistr informovali Svatého Otce Františka o aktivitách našeho řádu. Jak už to u papeže Františka bývá, atmosféra byla velice srdečná.

do vaší knihovny



Tato publikace, jejímž autorem je náš současný velkopřevor, pojednává o historii rodu, který se nesmazatelně zapsal do dějin našeho státu.

Slavkovské dny smíření po devatenácté.



Ekumenická bohoslužba v chrámu Vzkříšení Páně.

Ve dnech 3. a 4. října se letos již po devatenácté konaly Slavkovské dny smíření. Tentokrát bylo jejich tématem sté výročí první světové války. Páteční koncert pěveckého sboru VUT v Brně Vox Iuvenalis (hlas mládí) pod vedením sbormistra Jana Ocetka byl bez nadsázky hudební lahůdkou a není divu, že sklídl patřičné ovace. Vox Iuvenalis působí na brněnské i mezinárodní scéně již od roku 1993 a jsme rádi, že právě tento sbor vyplnil hudební program letošních Dnů smíření. Sobotní program začal již tradičně přijetím starostou města Slavkov u Brna Ivanem Charvátem na radnici a pokračoval přednáškou našeho postulanta historika Petra Czajkovského na téma „Příčiny



Zleva: P. Milan Vavro – děkan ve Slavkově, rev. Jaroslav Kraika, Mons. Jiří Mikulášek – generální vikář brněnské diecéze, emeritní biskup SECAV Vladislav Volný, Mons. Martin Holík – ředitel Radia Proglas, Mária Jenčová – farářka sboru ČCE v Liptále.

a důsledky první světové války“. Přednáška byla doprovázena malou výstavou s touto tematikou a v diskusi zazněly velmi zajímavé postřehy, včetně autentického dopisu babičky jednoho z účastníků, který psala ke konci války svému manželovi. Bez odezvy nezůstalo ani vystoupení našeho velkobailiva Ing. Davida Miřejovského, KCLJ. Po společném obědě následovala ekumenická bohoslužba ve chrámu Vzkříšení Páně, které předsedal emeritní biskup Slezské církve evangelické a. v. Vladislav Volný. Kázání generálního vikáře brněnské diecéze Jiřího Mikuláška a vystoupení starostů, či ředitele Radia Proglas Mons. Martina Holíka, velkobailiva Davida Miřejovského a dalších nás opět utvrdilo ve smysluplnosti této iniciativy.

Portugalské velkopřevorství má 750 let

V roce 1264 manželka portugalského krále Alfonse III., královna dona Mafalda Savojská, založila v Marco de Canaveze první hospic, který světila, jak dokládají písemné prameny, lazariánům. Od tohoto roku se tedy datuje činnost portugalského velkopřevorství, jehož dějiny jsou mimořádně bohaté. Řád se staral o nemocnice, hospice a leprosária a vydobyl si velkou vážnost. Jeho členy byli příslušníci královské rodiny a většiny šlechtických rodin. Tato vážnost trvá do dneška. Velkokříž Řádu má prezident republiky, většina portugalské církevní hierarchie, generálové a profesori university v Coimbre. Velká rada portugalského velkopřevorství - to je četba Gothského almanachu. Snad v žádné zemi, včetně Velké Británie, není vedení jurisdikce složeno prakticky výhradně ze šlechticů, jako je tomu v Portugalsku. Velkopřevorství v roce 2013 zakoupilo původní palác v Marco de Canaveze, zrekonstruovalo jej a přesunulo do něj sídlo jurisdikce. Obnovená kaple paláce se stala hlavní řádovou kaplí. Hlavní oslavy 750 let se ale nekonaly v Marco de Canaveze, ale ve městě Guimarães, kolébce portugalského národa,



Velmistr v rozhovoru s
portugalským velkopřevorem
hrabětem Santa Maria
Nuno de Pinto Leite.

jež si roku 1139 Afons Henriques zvolil za hlavní město království, když se prohlásil králem Alfonsem I. Guimarães je nádherné městečko, součást světového dědictví UNESCO, připomínající náš Český Krumlov. Městu dominuje hrad sv. Michala z 10. století, který je dokonce v portugalském státním znaku. Pod ním se rozkládá palác vévodů z Bragancy, rodu, který vládl Portugalsku od XVII. století až do ustavení republiky v roce 1910. Umístěním oslav do Guimarãesu vzdalo portugalské velkopřevorství hold své zakladatelce, královně Mafaldě.



Setkání na slavkovské radnici.

Součástí ekumenické bohoslužby bylo uctění památky obětí první světové války. Byly čteny počty padlých z jednotlivých měst a vesnic regionu Poltaví a Žďánický les. Sbor Vox Iuvenalis, který důstojně doprovázel bohoslužbu, završil pietní vzpomínku provedením Requiem Alfreda Schnittkeho. Ekumenická bohoslužba byla ukončena u Stromu smíření. Na činnosti Slavkovské iniciativy smíření se organizačně i finančně podílí kromě města Slavkov u Brna, Historického muzea a Sdružení obcí Poltaví a Žďánický les rovněž náš Řád, za což jsme upřímně vděční. Věříme, že jubilejního dvacátého ročníku Slavkovských dnů smíření, se sejdeme ještě v hojnějším počtu. JK

Zpráva o investituře v Makedonii



V e dnech 18-21. září 2014 uspořádal Řád sv. Lazara - Převorství Makedonie investituře v Ohridu. Převor Řádu prof. Dr. Lazar Lazarov, KCLJ (dále jen prof. Lazarov), pozval J. E. drs. R.H.M. Hendrikse, GCLrLJ, GCMLJ, GCrLJ, GMLJ (dále jen Ron Hendriks, NL), Klaus Peter Pokolma, Mons. Dr. L. Schlegela, EGCLJ (D), J. E. Marius Parianau, KCLJ (ROM), a mne (CZ), abychom již 16. září 2014 před investiturou přiletěli do Skopje s tím, že tam pohromadě strávíme dva dny a pak že společně pojedeme do Ohridu. Musel jsem se omluvit, poněvadž z provozních důvodů jsem se nemohl již 16. září uvolnit, a tak jsem do Skopje přiletěl až 18. září 2014 v 11.40 hod. dopoledne. Tam mne očekával Dr. Viktor Ruben, který mne autem odvezl z letiště 175 km na Ohrid do hotelu „Bellevue“, kde jsme všichni byli ubytováni. Mělo to výhodu, že jsme měli dostatek příležitostí k osobním rozhovorům.

Hotel „Bellevue“ je součástí komplexu tří čtyřhvězdičkových hotelů, byl postaven v roce 1989 a v roce 2007 byl renovován. Má vlastní dva bazény, stojí na břehu Ohridského jezera. Byla to úplně jiná situace než před mnoha lety, kdy jsem tato místa navštívil se svojí rodinou, se stanem a konzervami.

18. září odpoledne od 17ti do 20ti hod. byla společná vycházka s průvodcem a prohlídka nejvýznamnějších kostelů a hradu ve staré části Ohridu. Večer od 20ti hod. byl uvítací koktejl s večerí v restauraci „Dolga“ ve starém městě Ohridu za přítomnosti pana primátora. Atmosféra byla velmi příjemná, program byl doplňován zpěvy a tanci místní folklorní skupiny.

V pátek 19. září od 10ti hod. do 11ti hod. byla návštěva v Arcibiskupském paláci a přijetí pravoslavným arcibiskupem Makedonské ortodoxní církve. V paláci je také seminář, výchova mladých kněží. Soužití mezi pravoslavnými, římskými katolíky a muslimy je v Makedonii bez jakýchkoli třecích ploch.

Odpoledne od 16ti hod. do 19ti hod. konala se vigilie a investitura v římskokatolickém kostele sv. Cyrila a Metoděje a sv. Benedikta, vedená římskokatolickým biskupem Stojanovem a Mons. Cirimoticem.

Všichni jsme dostali tištěnou knížku - brožuru, v níž bylo vše podrobně popsáno - řazení průvodu, při vstupu a při odchodu z chrámu - uvítání biskupem Stojanovem v chrámu, všechny obřady při vigilii i potom při investituře.

Byli přijímáni tři postulanti, tři byli povyšováni, dva z OLJ na CLJ a jeden z CLJ pasován na KLJ. Prof. Lazarov pokaždé představil uchazeče a na otázku zda podle stanov a ústavy Řádu a svým osobním životem a křesťanskou zbožností splňuje všechny předpoklady pro přijetí nebo povýšení se za něj osobně zaručil. Všichni museli veřejně slíbit, že budou dodržovat stanovy a v životě uplatňovat vysoké ideály našeho Řádu. Teprve potom Ron Hendriks přijetí nebo povýšení provedl. Grand Commander Ron Hendriks při každém úkonu cítoval, že je pověřen velmistrem (by authority committed to me) a tím zdůraznil platnost přijímání nebo povyšování při investituře.

Po investituře jsme se přesunuli zpátky do našeho hotelu, kde od 20ti hod. byla slavnostní večeře (Gala Dinner) v restauraci „Gallery“. Byl pro nás připraven dlouhý stůl, kdy na jednu stranu jsme

byli posazeni my zahraniční hosté, naproti nám přes stůl naši hostitelé, kteří se zúčastnili i se svými manželkami, rodinami. Měli jsme tak možnost společně hovořit a sdělovat si své dojmy. Naši hostitelé se k nám chovali s nebyvalou laskavostí a srdečností.

Další den, v sobotu 20. září ostatní zahraniční hosté odjížděli, prof. Lazarov pro mne zařídil výlet do chrámu sv. Nauma, 50 km vzdáleného. Věděl, že jsem tam asi před 40ti roky byl a že by mne zajímalo, jak to tam nyní vypadá. Po vyhnání z Velké Moravy žáci sv. Cyrila a Metoděje tam uprchli, založili klášter a přinesli křesťanství a písmo.

Chrám sv. Nauma je na vyvýšenině mezi jezerem Ohridským a Prespanským, vše ve výši asi 650 metrů nad mořem, přitom jezero Prespanské je o několik metrů výše než Ohridské. Jeli jsme dvěma auty a byl to pro mne nezapomenutelný zážitek.

Jsem velmi rád, že jsem se investitury v Makedonii zúčastnil. Byla pro mne velmi instruktivní. Setkal jsem se totiž s tvrzením, že přijetí a povýšení se děje nikoli aktem při investituře, ale předchozím usnesením Řádové vlády a podepsáním dekretu. Vždy jsem měl pochybnost o tomto tvrzení, jednak v Řádové ústavě není nic o tom, že by úkolem Řádové vlády bylo rozhodovat o přijetí a povýšení členů, jednak investitura nebo pasování na rytíře se mi jevílo analogické jako např. promoce, kdy „promotor rite constitutus“ - promotor řádně ustanovený mi udělil titul doktora veškerého lékařství „doctor universae medicinae“. Investitura v Makedonii jak byla provedena, tento můj názor potvrdila a současně může být vzorem a příkladem jak spořádaně a srdečně investitura může probíhat.

ZT



Národní svatováclavská pouť 2014

P oslední zářijový víkend byl ve Staré Boleslavi věnován již 12. národní svatováclavské pouti, kterou lze bezesporu považovat za jeden z nejvýznamnějších svátků v naší zemi. Letos, ale i v předešlých letech se pouti zúčastnily tisíce věřících.

V neděli 28. září 2014 od 10:00 hod se konala slavnostní poutní mše svatá na Mariánském náměstí. Této významné národní události se zúčastnilo i několik členů našeho řádu a to nejen z ČR, ale i ze Slovenska. Za Velkobailivik České republiky se akce zúčastnil doc. MUDr. Zdeněk M. Trefný, CSc., GCLJ, JUDr. František Vácha, CLJ, a Ing. Ondřej Farka, KLJ. Kromě našeho řádu byli na pouti také zástupci Řádu maltézských rytířů, Řádu sv. Huberta a samozřejmě významní představitelé politického, kulturního a společenského života. Mezi nejvýznamnější hosty patřili: emeritní prezident Václav Klaus, Karel Schwarzenberg, arm. gen. Vlastimil Pícek, arm. gen. Petr Pavel, místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek, ředitel odboru protokolu kanceláře prezidenta republiky Jindřich Forejt, který přečetl zdravici prezidenta Miloše Zemana a řada dalších významných osobností.

Hlavním celebrantem Mše svaté na Mariánském náměstí byl Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský. Slavnostním kazatelem byl J. Em. Dominik kardinál Duka OP, arcibiskup pražský a primas český. Hudební doprovod akce byl pod taktovkou Hradní stráž a Policie ČR, doprovázen chrámovým sborem Collegium Hortensis.

Během slavnostní poutní mše svaté ve Staré Bo-

leslavi byl korunován kovový reliéf Madony s dítětem, zvaný Palladium země české (viz. dále). Podle legendy patřil svatě Ludmile a pak jejímu vnukovi knížeti Václavovi. Korunovace se ujal apoštolský nuncius v ČR Giuseppe Leanza.

Korunky ke korunovaci Palladia přinesly politické vězenkyně (JUDr. Libuše Musilová a Hana Křsková-Dvořáková), které takto odkázaly na etapu komunistického režimu. Originál Palladia byl totiž do roku 1968 uschován na StB. Tyto korunovační korunky byly požehnány v Římě Svatým Otcem Františkem. Dary k oběti přinášeli skauti, zástupci generace, která se narodila a žije ve svobodě. Dvě drobné korunky z ryzího zlata s diamanty spočinuly na hlavách Panny Marie i malého Ježíška. Pražský arcibiskup Dominik Duka jimi chce jménem celé české církve vyjádřit vděčnost Panně Marii, poděkovat za ochranu zejména v obdobích dvou totalit a v době, kdy se církev vydala na novou cestu směrem k osamostatnění a nezávislosti na státu. S nápadem, jak by měly korunky vypadat, přišel sám kardinál Duka. Chtěl jim dát tvar, který by vycházel ze svatováclavské koruny. Korunky budou trvale nasazeny na Palladium a nebude s nimi hýbáno.

Při mši byla tradičně vystavena lebka svatého Václava, která je nejvýznamnější svatováclavskou relikvií. Svatováclavské relikvie jsou vystaveny v kryptě Baziliky svatého Václava. Od května letošního roku je tam natrvalo uložen i jeden z ostatků kněžete.

Národní svatováclavská pouť byla tradičně doprovázena bohatým kulturním programem. Celá akce probíhala od pátku 26. 9. 2014 do neděle 28. 9. 2014.

Palladium země české – význam a spojitost s národní svatováclavskou poutí

Palladium země české, obrázek staroboleslavské Madony, je reliéf, 19 cm vysoký a 13,5 cm široký, vytepaný v mědi, nazývaný někdy také mědí korintskou, a silně pozlacený. Vznikl v době od konce 14. do poloviny 15. století a umělecky se hlásí do okruhu Madony svatovítské, zdobený perlami a kameny přidala doba barokní. Obraz staroboleslavské Bohorodičky, v legendách spojený se slovanskými věrozvěsty sv. Cyrila a Metoděje, se sv. Ludmilou a sv. Václavem, jedno z prvních vyobrazení Panny Marie na našem území, byl roku 1609 prohlášen Palladiem – ochranným obrazem české země – a po staletí je jednou z hlavních národních duchovních tradic a jedním ze symbolů české státnosti.

Původní mariánský reliéf, který dala Ludmila svému vnukovi Václavovi, byl zřejmě zničen během husitských bouří, které zasáhly také Starou Boleslav. Mariánský kostel byl vypálen a podle tradice byl původní měděný reliéf Panny Marie roztaven na kovovou beztvárovou hmotu. V 1. polovině 15. století bylo poutní místo obnoveno a vzniklo nové Palladium země české. Z dochované hmoty jej nejspíš podle zachovaného popisu vyrobil neznámý umělec.

Reliéf Palladium země české je po staletí jednou z hlavních národních duchovních tradic a jedním ze symbolů české státnosti. Podle kardinála Duky je obraz Panny Marie s Ježíškem svědecktvm úcty k dítěti a rodině.

Stručně k Národní svatováclavské pouti

Národní svatováclavská pouť je každoroční oslavou mučednické smrti hlavního patrona Českého



národa sv. Václava a státního svátku Dne české státnosti, konanou 28. září ve Staré Boleslavi. Jejím cílem je kostel, kde byl podle legendy zavražděn patron naší země kníže Václav. Při své návštěvě v roce 2009 na pouť zavítal nyní už bývalý papež Benedikt XVI. Národní pout' se vyvinula roku 2003 z každoroční poutní oslavy konané v Boleslavi z popudu katolické církve reprezentované místní kolegiální kapitulou, pražským arcibiskupstvím a Českou biskupskou konferencí a městem Brandýs nad Labem - Stará Boleslav. Navázala na staletou tradici, kterou omezil, ale nikdy nepřerušil komunistický režim. Pout' se skládá jednak z duchovního programu a liturgické oslavy sv. Václava, jednak z několik dní trvající lidové pouti určené pro širokou veřejnost.

Návštěva papeže Benedikta XVI.
Letos tomu bylo právě 5 let, co se národní pouti

zúčastnil v rámci své návštěvy České republiky papež Benedikt XVI., který navštívil v doprovodu členů kapituly a místní samosprávy baziliku sv. Václava a následně sloužil poutní bohoslužbu na Proboštské louce pro 50 000 poutníků z celé střední Evropy. Ve svém projevu připomenul i výročí Svatováclavského milénia, které se v tomto místě odehrávalo právě před osmdesáti pěti lety, 28. září 1929.

Svatý Václav
Sv. Václav byl právě ve Staré Boleslavi u dveří kostela sv. Kosmy a Damiána, stojícím na dnešním Svatováclavském náměstí, ráno 28. září roku 935 zavražděn svým bratrem Boleslavem I. Na místě vraždy nechal kníže Břetislav I. po roce 1039 postavit trojlodní románskou baziliku, která zde stojí dodnes.
Svatý Václav (asi 907 – 28. září 935 příp. 929)

český kníže a světec, který je považován za patrona Čech a Moravy a symbol české státnosti. Byl vychováván svou babičkou svatou Ludmilou a vzdělával se na Budči. Jako kníže, po porážce saským králem Jindřichem Ptáčníkem, dokázal zachovat suverenitu českého státu a založil chrám sv. Víta, hlavní kostel knížectví. Byl zavražděn ve (Staré) Boleslavi, sídle svého bratra Boleslava, který díky tomu převzal vládu. Po smrti začal být Václav uctíván jako svatý pro svou zbožnost (vlastnoruční pěstování vína a obilí pro svaté přijímání, péči o chudé, otroky a vězně, stavění kostelů, kácení šibenic a model ap.) a posmrtné zázraky. Později se stal symbolem českého státu, např. v Kodexu vyšehradském, na mincích nebo na Myslbekově pomníku.

OF

Návštěva v Muzeu české hudby.

Díky našemu postulantovi Petru Šeflovi jsme uskutečnili zajímavou návštěvu Muzea české hudby, které je součástí Národního muzea. Nalézá se v Karmelitské ulici v Praze na malé Straně (naproti Jezulátku). Je umístěno v prostorách v bývalého kostela sv. Máří Magdalény, který byl po zrušení Josefem II. postupně přestavován až do dnešní podoby. V minulosti zde sídlil také poštovní úřad, archiv a četnická ubytovna. Jsou zde vystaveny

ukázky starých či vzácných hudebních nástrojů, a to jak z dílen renomovaných nástrojařů, tak i lidových tvůrců. Rovněž jsou tu významné originální notové zápisy vybraných hudebních skladeb, dokumenty vztahující se k jednotlivým hudebníkům, staré gramofonové desky a další hudební artefakty, včetně ukázek jednotlivých hudebních nahrávek. Někdejší hlavní chrámová loď slouží také jako koncertní síň.

PJ

Kostel sv. Petra a Pavla slavnostně otevřen. Rekonstrukce stála přes 6 milionů

V den výročí založení Československé republiky byl slavnostně otevřen kostel sv. Petra a Pavla ve Slatině u Vysokého Mýta. Kostel, který je dominantou zdejší krajiny, byl řadu let ve špatném technickém stavu. Zchátralost této památky je už ale minulostí.

Do posledního místa zaplněný kostel zažil velkou slávu. Vysokomýtský děkan P. Mistr před zahájením bohoslužby přítomným hostům řekl: „Chtěl bych poděkovat iniciátorovi opravy a sbírky panu poslanci Augustinu Karlu Andrle Sylorovi, který vede zdejší komendu sv. Zdislavy při Vojenském špitálnímu řádu sv. Lazara Jeruzalémského. Pan Andrle si nás pro svoji myšlenku získal a jsme rádi, že s jeho pomocí se podařilo kostel opravit. Chtěl bych zde zmínit i jeho syna Richarda, který zdarma spravoval žádosti o granty a organizoval výběrová řízení.“

Oprava kostela byla pro obec velkou událostí. Dokládá to i fakt, že kostel byl zaplněn do posledního místa a další desítky občanů, na něž se nedostalo místo, stály před hlavním vchodem do kostela.

Slavnostního dne se zúčastnil i mons. Josef Kajnek, pomocný biskup Královohradecké diecéze, který vyjádřil potěšení nad dokončenou rekonstrukcí, která přišla celkově na 6 milionů korun

a kromě grantů si vyžádala též prostředky z ministerstva kultury.

Slatina leží při železniční trati spojující Vysoké Mýto a Choceň. Název Slatina označuje bažinaté místo. Iméno Plotiště, součást Slatiny nacházející se pod Slatinským kopcem s kostelem, označuje místo ohrazené plotem. V Plotišti se nacházel dvůr a později ves s kostelem. Tato ves se poprvé připomíná v roce 1346 jako součást litomyšlského biskupství. Pravděpodobně zde vedle sebe existovaly dvě vsi - Slatina a Plotiště.

Kulturní památka České republiky, kostel ve Slatině, je dokladem vyspělé duchovní i hmotné kultury, významným dědictvím po generacích obyvatel Plotiště a Slatiny. Původně románský kostel byl postaven v první polovině 13. století z lámané opuky, měl dřevěný strop a šindelovou střechu. Unikátní je v tom, že ani pozdější stavební úpravy nenarušily původní půdorys. První písemná zmínka o Slatině je z 10. srpna 1292, kterou král Václav II. potvrzuje majetky pro cisterciácký klášter Zbraslav, který nechal založit. Z listiny ale vyplývá, že se ves Zlatin do majetku kláštera nedostala a zůstala králi. Farní kostel nejprve náležel vysokomýtskému děkanátu. Dva kilometry vzdálené město Vysoké Mýto bylo založeno králem Přemyslem II. Otakarem v roce 1262 a ves Plotiště tak patřila králi. První písemná zpráva o existenci kostela



pochází až z roku 1349, kdy byl kostel v Plotišti zanesen do výčtu farností spadající pod děkanství Vysoké Mýto, postoupených pražskou arcidiecézí nově založenému biskupství v Litomyšli. Zvonice byla postavena před rokem 1538, když tímto datem byl datován jeden ze zdejších zvonů. V letech 1875-1876 došlo k rozsáhlé přestavbě, když byla přistavěna věž. Opravený kostel a rozšířený hřbitov vysvětil biskup Hais, který zde promluvil ke shromáždění 4000 lidí. Z uvedeného je zřejmé, že kostel je významnou památkou starou asi 750 let. „Je nepochybně povinností nás současníků tento odkaz předků zachovat v co nejdůstojnějším stavu pro další generace. To se myslím povedlo díky úsilí všech zainteresovaných institucí a občanů obce Slatina,“ uzavřel poslanec Andrle

(převzato z místního tisku)



Návštěva Národní galerie s hluchoslepými

S NG ve Veletržní paláci a s občanským sdružením LORM pro hluchoslepy jsme dohodli návštěvu vystavených sbírek. 13. listopadu se dostavilo 12 účastníků LORM a 2 členové Lazariánského servisu. Nutno podotknout, že členové LORM buď špatně vidí, nebo špatně slyší. Část z nich se dorozumívá nikoliv

znakovou, ale dotykovou řečí pomocí Lormovy abecedy. Někteří však mají ještě další vady. Prohlídka tomu odpovídala. Jednalo se o tlumočení výkladu experta galerie do znakové i dotykové řeči s ohmatáváním exponátů slepými, kteří pro tento účel dostali od galerie bílé látkové rukavice – viz přiložené obrázky. Prohlídka začala před-



náškou o galerii moderního umění ve Veletržním paláci a výjezdem velkým skleněným výtahem do horního patra Malé dvorany. Pak následoval výklad o bronzové soše motocyklového závodníka od akademického sochaře Otakara Švece, který však později neunesl ponížení spojené s komunistickým úkolem návrhu nechvalně známé Stalinovy sochy na Letné. Pak následovala socha Herakles-lučičník od Émile-Antoine Bourdelle a dva obrazy s autoportréty (Henry Julie Fénix Rousseau, zvaný celník, a Pablo Picasso). Všichni byli velmi spokojeni. Napomohla též dobrá dostupnost Veletržního paláce pražskou dopravou.

PJ



Výstava roku 2014

dle mého názoru je k vidění ve Valdštejnské jízdárně na Malé Straně. Strávil jsem na ní přes tři hodiny... a jistě se vrátím.

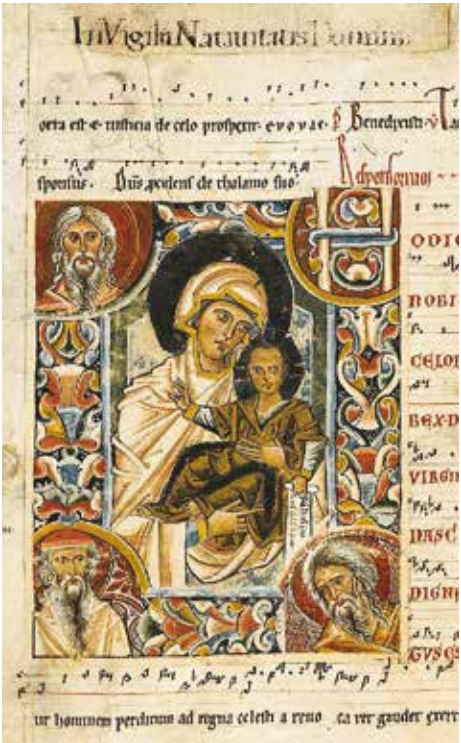


Jde o nesmírně poučnou expozici, která nám jasně demonstruje, jak křesťanství - u nás latinského ritu - přineslo mezi pohanské bůžky nejen nové monoteistické náboženství, ale i kulturu a vzdělání.

Kláštery naše předky povznesly směrem k Pasovu, Salzburku, Regensburku, Magdeburku, Římu... A to v důležité době, kdy se z Evropy kmenů stávala Evropa národů, jak velmi přesně připomíná hlavní kurátor výstavy Vít Vlnas. Unikátní výstava raně středověkého umění má název „Otevři zahradu rajskou“ a představuje umění tehdejší Evropy na exponátech svezených z celé ČR a zapůjčených z dalších šesti zemí. Vede špičkových děl umělecké plastiky či knižní kultury ukazuje mnohé příklady řemeslných výrobků denní potřeby. V tak reprezentativní ukázce se podle prof. Vlnase nepodařilo v tuzemsku vybraná díla dané epochy dosud nikdy shromáždit. „A nikomu z nás se během života již nepoštěstí vidět je spolu pohromadě“, řekl na vernisáži kurátor.

Jak jsem uvedl, výstava se jmenuje „Otevři zahradu rajskou“, a to dle modlitby slavného Suge- ra (1081-1155), opata kláštera Saint Denis u Paříže. Opatství s benediktinským klášte- rem bylo založeno v 7. století a jeho bazilika bývá označo-

vána za první gotickou stavbu. Pojem rajs- ká zahrada se používá pro označení prostoru uprostřed klášterních budov, funguje jako místo odpočinku i rozjímání. Druhá metaforická rovina se v názvu pochopitelně vztahuje k Hospodinu. Benediktini vůbec měli mezi svými zásadami moudrá doporučení, např. „Klášter bez knihovny je jako hrad bez výzbroje. Najdou se i vtípné zá- sady - bránici mi pošimralo opatovo doporučení: „Zejména v odpoledních hodinách ať jeden ze starších bratrů prochází všemi místnostmi a sleduje, zda některý z mladších namísto čtení nevěnuje se lenosti či tlachání.“



Antifonář sedlecký, kolem roku 1250, pergamen.

Benediktini byli v raném středověku významným společenským činitelem, organizovali misie a stáli u počátku státní organizace společnosti. Když jsem na vlastní oči spatřil originál schvalovací listiny s pěti mocnými pečeti, kterou papež v roce 995 schválil vybudování prvního benediktinského kláštera v Praze-Břevnově, podlamovala se mi kolena úctou. Samozřejmě, že nejen k tomu kvalitnímu pergameni z telecí kůže. Rovněž mě potěšilo, jak to ve Valdštejnské jízdárně minulou neděli návštěvníci žilo.

Jedním z principů výstavy je plán kláštera ze St. Gallen, slavná středověká kresba ideálního modelu kláštera, která vznikla na počátku 9. století. Vzácná kresba však neopouští knihovnu opatství St. Gallen a na výstavě je reprodukována. Ze švýcarského kláštera byl ale zapůjčen první dochovaný zápis Řehole Benediktovy z 9. století. Je jedním z nejcennějších exponátů.

Z českých sbírek je ve výstavě například Pasionál abatyše Kunhuty, jiné rukopisy jsou prezentovány ve faksimilích. Během výstavy budou některé faksimile nahrazovány originály, jak to umožní jejich nároky na klima a světlo. Informace o těchto změnách jsou na webu. Národní knihovna ČR na jediný den zpřístupní Vyšehradský kodex; na výstavě je k vidění jeho mistrná kopie a v zadní části jízdárny se „ve smyčce“ promítá televizní dokument o jeho historii a významu.

S výstavou „Otevři zahradu rajskou“ je pro mne spojeno kouzlo nechtěného: ohraničují ji nezapomenutelná data.

Tato vrcholně duchovní událost měla vernisáž na výročí VŘSR, v pátek 7. listopadu, a trvá do 15. března 2015, smutného výročí, kdy k nám vjela okupační nacistická vojska.

MŠ

(foto NG Praha)

Poznámka redakce:

Autorem textu je postulát našeho Řádu Ing. Milan Šimáček, vysokoškolský pedagog, spisovatel, režisér a herec.